Wikińska Europa

Moce wikingów

kolekcja
Europa barbarzyńców
Heroiczna epoka narodzin ludów i państw Europy

Wikińska Europa

Władysław Duczko

Moce wikingów

tom I

Światy i zaświaty wczesnośredniowiecznych Skandynawów

INSTYTUT WYDAWNICZY ERICA

Spis treści

Wstęp. Dlaczego i jak powstały *Moce wikingów* 9

Wprowadzenie do epoki wikingów 19
Nazwa i obraz epoki 19
Prawdziwy początek epoki wikingów 21
Skandynawia, jej odwieczni mieszkańcy i geneza epoki wikińskiej 26
Przyczyny ruchu wikingów – łupieżców, kolonizatorów, kupców 38

O przedmiotach pełnych znaczeń i mocy, czyli wprowadzenie do „filozofii" ozdób 53
Moce w przedmiotach 53
„Filozofia" ozdób i niezwykła rola złotników 57
Zwykłe i nadprzyrodzone funkcje biżuterii 60
Ozdoby jako łącznik z tradycją i światem przodków 62
Biżuteria a prawa świata kobiecego i świata męskiego 64
System darów, moc królewskich skarbów i cena za śmierć złotnika 67
Zrozumieć przeszłość 69

Rozdział I. Statkiem do świata wikingów 75
Nautyczny początek i koniec 75
Łodzią do drugiego świata 80
Statki dla potężnych kobiet władzy i magii 84
Statek, morze i zdetronizowane boginie 88

Jeszcze raz ziemskie kobiety władzy i czarów oraz ich łodzie. . . . 91
Kobieta z grobu numer 35 95
Zapinka gigantyczna 96
Pelty – tarcze Amazonek 97
Zapinki z przyszłością 98

ROZDZIAŁ II. *Ormr* – gad prawdziwy, i *dreki* – potwór wyobrażony 103
Wąż w pudełku 103
Gady przyjazne i gady wrogie 104
Smok, młodszy brat węża 107

ROZDZIAŁ III. Skarby – depozyty bogactwa, magii i wiedzy 115
Znaczenie fenomenu skarbów 115
Hoen – skarb skarbów 123

ROZDZIAŁ IV. Srebro islamu 133
Pierścionek z boskim imieniem 133
Zalew islamskiego srebra 134
Nowa dynastia, nowe wymagania elit 137
Sieci handlowe Skandynawów 140
Handel, magia i prestiż 142
Kobieta i jej pierścionek 145

ROZDZIAŁ V. Prawo do tronu Lejre 151
Mityczny Heorot i historyczne Lejre 151
Meble władzy 154
Trony bogów, trony szamanek 158
Bóg w damskiej szacie 161

ROZDZIAŁ VI. Bunt pod ogonem komety 165
Płonące kościoły wczesnego średniowiecza 165
Pierwsze krzyżyki w Skandynawii 166

Zagadka zniszczenia królewskiego dworu w Uppsali 167
Krzewiciele nowej wiary na dalekiej Północy 168
Dwuwładza słabych królów Swetjudu 171
Kometa, strach i krwawe ofiary 174

ROZDZIAŁ VII. Cesarz Teofil na naszyjniku 183
Można kobieta i jej niewolnik 183
Zbiór przedmiotów mocy na kobiecej szyi 184
Moneta Teofila i tajemniczy Rhosowie 188

ROZDZIAŁ VIII. Antyki w grobie pani z Aski 197
Królowa z kurhanu 197
Specjalne ozdoby dla potężnej pani 200
Echa bardzo odległej przeszłości 201
Amulet życia i symbol bogini 204
Skąd pochodziła pani z Aski? 209

ROZDZIAŁ IX. Głowy idoli i twarze trickstera 217
Moce drzemiące w głowie 217
Idole czterogłowe 219
Motyw twarzy 222
Oblicza trickstera 225

ROZDZIAŁ X. Nordycki koń i jego uzdy 239
Twarz na koniu 239
Zwierzę wyjątkowe 240
Rumaki bogów i królów 241
Śmierć, konie i boginie 244
Od stepów, przez Swetjud do Walhalli 246
Groby pełne rumaków i komunia z koniny 249
Konie i magia 250
Koń zamiast wołu 254
Magiczna moc uzd z Broa i Borre 255

ROZDZIAŁ XI. Broń boga najważniejszego 267
Tyr i jego spadkobierca 267
Różne oblicza boga z młotem 269
Olbrzymy – przodkowie i wrogowie Thora 271
Małżeństwo, płodność, dom, krwawe ofiary 272
Wizerunki pana wieców 275
Amulety i symbole władzy piorunowego boga 277
Od młota do krzyża – także z perspektywy kobiet Północy 279

ROZDZIAŁ XII. Organy ubóstwione 287
Rodzeństwo bogów płodności 287
Organ męski 288
Organ żeński 294
Nierówna rola obu płci w społeczeństwach Północy 299

ROZDZIAŁ XIII. Tańczący wojownicy 305
Mężczyźni w rogatych hełmach 305
Bóstwa wojny i śmierci oraz ich wyznawcy – wojownicy 312
Taniec i złoto 313

Źródła ilustracji 321
Indeks 325